

• IKO *Nytt*

2026

2

Minneord Finn Wagle

side 3

Gud i skaperverket

side 4

Forfatterintervju med Janicke A. Boyle

side 8

IKOs økonomi

side 12

•IKO

INSTITUTT FOR
KIRKE OG OPPVEKST

BESØKSADRESSE:

Bernhard Getz' gate 3,
0165 Oslo

POSTADRESSE:

Postboks 6624
St. Olavs plass, 0129 Oslo

TELEFON: 22 59 53 00

E-POST: post@iko.no
www.iko.no

DIREKTØR: Heidi J. Andersen

STYRELEDER: Kristine Aksøy

I REDAKSJONEN:

Elin Krogedal og
Heidi J. Andersen

LAYOUT: Wenche Spernes

Forsidellustrasjonen er
hentet fra *Haren Hugo*
og *smuldrestainsuppa*

TRYKKERI: Skipnes

I 2026 kommer IKO-nytt ut
tre ganger.

ISSN: 1890-9078

BANKGIRO: 3000 15 03827

VIPPS NR: 11592

Trykksak
2041 0731

Kjære IKO-venn! *Leder*

Det er av en eller annen grunn lett å ta utgangspunkt i årstider når man skriver leder til IKO-nytt. Og forsommeren er en årstid det finnes mye glede i.

Etter to-tre år med utvikling har vi gitt ut *Gud i skaperverket* – et ressurshefte for grupper som vil bli mer kjent med nærnatur og Bibelen. IKO er opptatt av veier som leder spesielt barn og unge til Gud, og naturen kan være en slik vei. IKO vil og oppfordre til å ta vare på Guds skaperverk. Det man blir kjent med, blir man glad i. Det man blir glad i vil man ta vare på. Naturen om våren og sommeren byr på uendelig mange gleder og *Gud i skaperverket* omhandler mye som gir oss grunn til håp og glede. Samlingene legger opp til samhandling mellom kirke og ekspertise på natur – i vid forstand. Her kan menigheter velge mellom 14 samlinger tilpasset ulike naturområder og årstider.

Det er snart representantskapsmøte for IKO Institutt for kirke og oppvekst, og etter flere år med underskudd, kan vi legge fram positive tall. Det er vi takknemlige for. Takk både til de som jobber her, til styret og til dere som er med å gir til, ber for og bruker Instituttet. Fortsett med det!

Dette og mer kan du lese om på de nærmeste sidene av denne utgaven av IKO-nytt.

God sommer!

Heidi J. Andersen
Daglig leder IKO

Heidi Jannicke Andersen

Heidi J. Andersen
Daglig leder i IKO

Minneord Finn Wagle

(1941–2026)

• Finn Wagle gikk bort lørdag 2. mai. Med hans bortgang har norsk kirkeliv mistet en markant leder, en tydelig stemme og et varmt menneske. For IKO – Institutt for kirke og oppvekst – mistet vi en av dem som bar og formet instituttets retning og selvforståelse i en viktig periode.

Finn Wagle var styrer ved IKO fra 1981 til 1988. Disse årene var preget av endringer både i kirke og samfunn. Han ledet IKO i en fase der kristen oppdragelse måtte finne nye former i møte med en mer mangfoldig og sekularisert offentlighet. Med faglig tyngde og strategisk blikk bidro han til å tydeliggjøre IKOs rolle som et sted der teologi, pedagogikk og samfunnsansvar møtes.

For Finn Wagle var ikke kristen tro noe som bare skulle bevares – den skulle formidles, deles og levendegjøres. Han så med sjeldent klarsyn at barn og unge ikke bare trenger kunnskap om troen, men språk, rom og erfaringer som gjør det mulig å ta troen på alvor i eget liv. Denne forståelsen ligger i kjernen av IKOs oppdrag også i dag.

Han var opptatt av at IKO skulle stå i krysningspunktet mellom kirke og samfunn. I en tale ved IKOs 70-årsjubileum understreket han at samfunnet aldri er nøytralt, men alltid formidler verdier og livssyn – og at IKO derfor har et ansvar for å bidra med kristen refleksjon og motstemme der det trengs. Han fortsatte å utfordre på at IKO må være opptatt av kristendommen

som religion og som kulturarv. – Som kulturarv hører kristendommen så å si til skolens sjel, uttalte han i forbindelse med jubileet.

Wagle var en brobygger. Han evnet å se sammenhenger mellom akademisk og praksis, mellom kirkelig tradisjon og samtidens spørsmål, mellom det lokale og det globale. Nettopp denne evnen gjorde ham til en viktig leder for IKO: Han forstod at instituttets styrke ligger i å være et møtested – der forskning møter erfaring, og der refleksjon leder til handling.

Hans tid i IKO var bare én del av et langt liv i kirkens tjeneste – som biskop i Nidaros gjennom 17 år og som preses i Bispemøtet. Men sporene fra IKO-perioden fulgte ham videre: i hans engasjement for kirkens undervisning, for neste generasjon, og for kirkens plass i samfunnet. Han inspirerte til en kirke som lærer, og som lar seg utfordre. Og han fulgte IKO hele veien. I mai i fjor tok han, sammen med andre tidligere institutt-styrere, initiativ til et IKO-forum for å uttrykke støtte til arbeidet og inspirere til fortsatt innsats. Helt til det siste hadde han viktige perspektiver for virksomheten vår og var til inspirasjon og støtte.

Vi lyser fred over hans minne, og takker for det han gav til IKO, til kirken og til samfunnet. •

Heidi Jannicke Andersen

Guds skaperverk på Feiring

Nytt IKO-prosjekt tas i bruk

Av Marianne Gullhaugen

Foto: Marianne Gullhaugen og Heidi J. Andersen

● 19 barn og minst 40 sauer og lam fikk en dag de sent vil glemme da Eidsvoll menighet hadde en av sine semestersamlinger for barn i mange aldre, og tok utgangspunkt i den rykende ferske boka *Gud i skaperverket*.

IKO var til stede for å se hvordan «Besøk en sauegård» – et av de 14 oppleggene i boka – fungerte i praksis.

– Vi vil at barn, unge og voksne skal bli glade i både naturen og Bibelen. For det man blir kjent med, blir man glad i. Og det man blir glad i, vil man ta vare på! – sier Heidi J. Andersen, som har utarbeidet boka, i nært samarbeid med Marianne Gullhaugen, rådgiver på IKO.

Den gode gjeteren

I boka anbefales det å knytte til seg «eksperter», som har god greie på

husdyr og naturen.

Eksperter denne gangen var driftslederen for sauefjøsset i Feiring, Bernt Bjørndal, som lett kunne identifiseres med bibelordet som fulgte samlingen: «Jeg er den gode gjeteren. Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg» (Joh. 10, 14). Det fikk vi se i praksis også, for lamungene var veldig trygge i armene på «gjeteren» og etter hvert også i armene på barna som fikk holde dem.

Sauer er ålreite

Samlingen ble ledet av menighetspedagog Kristin V. Thoresen. Et mål var å lære mer om et mye omtalt dyr i Bibelen: Sauen. Barna observerte både lamunger, ungsau-flokker og flokker med sau og lam. Etterpå fortalte «gjeteren» om hvordan sauer har det gjennom en vanlig dag. Han kunne også fortelle om et særtrekk ved sauer – de er veldig sosiale og stort sett snille med hverandre, og

møter fremmede på fredelig vis. Barna storkostet seg. Til og med de som bor på sauegård og har egne lam syntes dette var fint.

Til slutt lagde Kristin en ørliten gjettekonkurranse som du også kan være med på: Hvor mange sauer er det i Norge? Hva bruker vi sauen til? Så ble det lek, bål og pølser mens prest Terje Kjølsvik fortalte om sauen som ble funnet igjen.

Og den beste kommentaren? Den hadde menighetspedagog Kristin: – Hvis alle oppleggene fungerer like bra som dette, da er heftet bra!

Gud i skaperverket

- Boka består av opplegg til 14 samlinger, hvor deltakerne blir bedre kjent med planter, dyr – og med Gud.
- Oppleggene er forankret i FNs bærekraftsmål nr 3 (helse og livskvalitet) og 15 (livet på land).
- Prosjektet er støttet av K-stud.

På jakt etter *gull* i Italia

Hvordan finne fram blant millioner av bøker på verdens største barnebokmesse?

Tekst: Elin Krogedal
Foto: Helene Horsfjord

Bologna Children's book Fair (BCBF)

- Arrangert for 63. gang
- I år var Norge v/ Norla invitert som gjesteland, og benyttet anledningen til å blant annet vise fram en illustrasjonsutstilling med 49 illustratører.

- Verdens største barne- og ungdomsbokmesse ble arrangert i Bologna 13. – 16. april. Messen er et internasjonalt samlingspunkt og har årlig 34 000 besøkende og 1500 utstillere fra 90 land.

Helene Horsfjord representerte IKO, og hun tilbrakte noen hektiske dager i Italia, helt uten sight-seeing.

Hvordan ser en vanlig dag på bokmessen ut, Helene?

– Det er en utrolig stor møteplass for alle som på forskjellige måter jobber med barnebøker. Det foregår arrangementer og utstillinger, kafesamtaler, bokbad og tv-sendinger, og mye annet spennende. Dessverre er det sjelden tid til noe særlig av dette, for dagene mine er stappet med forhåndsavtalte halvtimesmøter i agenthaller og på stands. I år hadde jeg 20 møter fordelt på to dager og småløp med kart rundt fra samtale til samtale. Det kan være ganske intenst.

Det er millioner av bøker og utallige agenter og forlag å velge blant.

Hvordan finner du fram til de riktige bøkene for IKO?

– Det krever et stort forarbeid. Vi har kontakt med en del forlag og agenter og setter oss inn i profilene og utgivelsene deres på forhånd. Vi gir også tydelige bestillinger på hva vi ser etter til agentene når møtene avtales, så vi ikke bruker tid på ting som ikke er relevant. De forbereder seg heldigvis godt. Det er også lurt for egen del å på forhånd tenke igjennom om det er en spesiell alder eller tematikk som er viktig for IKO framover.

Kan du avsløre om du fant noe?

– Jeg tror faktisk jeg fant gull! Nå skal vurderingsrådet i forlaget sortere bøker, se på teologi, litterær kvalitet, pedagogikk, tematikk, sjanger, vurdere alder og lese, lese, lese. Jeg lover alle klubbmedlemmer at de snart vil få noen skikkelige fine Bologna-bøker i pakkene sine. ●

Ny bok om barns verdi - og om søte dyr på eventyr!

Janicke Andersen Boyle har skrevet og illustrert sin aller første bok om Kanin, Pinnsvin og Bjørn som drar ut på et eventyr i håp om å finne en skatt. «Hjertevarm, betydningsfull og gøy», er stikkord forfatteren selv bruker om utgivelsen.

Av Ingvil J. Lauvland

● *Gratulerer med din første bokutgivelse! Fortell litt om deg selv.*

– Tusen takk! Jeg er fra Kristiansand og har alltid vært glad i å være kreativ. Det gjelder både innen tegning, men også lovsang. Jeg er gift med en mann fra Canada som er låtskriver. Sammen har vi ei jente på fem år og ei jente på halvannet. Mye av dagene mine går til å være mamma, noe jeg trives veldig godt med.

Janicke forteller at ideen om Kanin og vennene på skattejakt oppstod på en spesiell måte.

– Jeg hadde aldri sett for meg at jeg skulle skrive en bok. Men en dag fikk jeg en tanke om at dette var noe jeg skulle gjøre. Det kom så overraskende at jeg lurte om det var Gud som snakket til meg. Så da ba jeg til Gud, og særlig om å få vite hva boken skulle handle om. Akkurat da jeg hadde bedt ferdig, visste jeg hva hele boken skulle handle om, til og med slutten. Det var en veldig spesiell opplevelse, og gjorde at jeg begynte med en gang!

I slutten av boka får barna se seg i et speil og oppdager at det er de selv som er skatten! Hva håper du at leseren tar med seg?

– At de er verdifulle og viktige. Jeg håper også at boka gir mulighet til å fortelle barna hvor høyt de er elsket av Gud og av foreldrene. I tillegg håper jeg at voksne kan ta disse tingene innover seg selv når de leser, ikke bare barna. Det betyr mye for meg å lage en bok som gir barn en god følelse om seg selv. Det er så mange negative stemmer i sosiale medier og fra andre kilder når barn vokser opp. Derfor synes jeg det er fint å kunne være en positiv stemme tidlig i livet og være en motvekt.

Hvorfor er det viktig å lese for barn?

– Det trigger fantasien og gjør at man forestiller seg historien uten at alt blir servert, som for eksempel i film. Det skaper også mange fine stunder sammen, der man kan snakke om boka og lære av det som står. En annen god effekt er at barn får et bedre ordforråd. Det hjelper dem med videre læring.

Kanin og vennene på skattejakt blir sendt ut til nesten rundt 800 barn i sommerpakken fra Biko, og er ellers mulig å få tak i på iko.no. ●

Nye bøker

Haren Hugo og smuldresteinsuppa

Av Alain Serge Dzatap (tekst) og Iréne Schoch
Oversatt fra fransk av Pål H. Aasen

Har du hørt legenden om å koke suppe på en spiker? Det klassiske eventyret om samarbeid og solidaritet finnes i mange versjoner i Asia og Europa, og her er en ny bok hvor eventyret blir servert på afrikansk vis. Alle som får smake på smuldresteinsuppa blir både gode og mette og lyse til sinns.

Fortellingen starter med at det er sult i landet. Haren Hugo er sulten – veldig sulten. Da han banker på første og beste dør i landsbyen, møter han hyenen Huaha. Hugo, som er litt av en luring, overtaler Huaha til å låne ham gryta si. I den vil han lage en deilig suppe av smuldrestein. Da Huaha får smake, synes hun det smaker tamt og donerer peanøtt-smøret sitt til gryta. Elefanten Eto'o mener det trengs litt olje og henter det, mens leoparden Milla henter yamsrøtter. Nam, nam! Det nærmer seg ei ordentlig god suppe ...

Passer for alle aldre.

På eventyr med Lupio – Røverhulen

Av Jean-Francois Kieffer. Oversatt fra fransk av Eystein Dahl

Lupio er en ung, foreldreløs musiker som bor i Italia i det trettende århundre. Han møter Frans av Assisi og Bror Ulv og de blir hans beste venner. Lupio er stadig på veien. Han er kunnskapsrik, raus og har et godt hjerte.

I *Røverhulen* går det et rykte om at tre kjeltringer stjeler vakre skatter fra kirker og kapeller. Kan Lupio og vennene hans klare å stoppe den?

Serien består nå av seks bøker. De er svært populære hos barna som oppdager dem. Bøkene består av korte, selvstendige historier i tegneserieformat, og kan leses uavhengig av hverandre.

Passer for alderen 7-12 år

Mylder i kirken Fargelegg selv!

Av Morten N. Pedersen

I boka følger vi det som skjer i kirkene gjennom et helt år. Vi er med barnehagen på adventsamling, opplever blant annet påskegudstjeneste, høsttakkefest, bryllup, dåp, konfirmasjon og begravelse. Vi får se det som skjer på hverdager i kirken, sammenhengen mellom halloween og allehelgensdag, og besøker Nidarosdomen som sommerturist.

Kirkene i boka er modellert etter kirker i ulike stil og fra ulike tidsepoker. Slik er det ganske stor sjanse for å finne en som ligner litt på den du kjenner best. Bildene inneholder et mylder av symboler og gjenstander som har betydning i en kirke.

Passer for 4 år og oppover

Hvordan går det med økonomien?

Snuoperasjon for instituttet

Av: Elin Krogedal

● 2025 ble året da IKO – Institutt for Kirke og Oppvekst flyttet fra Colletts gate 43 og inn i Bernhard Getz' gate 3, i lokalene til Det Norske Bibelselskap. Samtidig ble IKO-forlaget, herunder Biko – bokklubb for kristen tro, håp og undring, overdratt til Bibelselskapet. Kirkerotte-teateret ble videreført i et eget selskap, Kirkerottene AS, med Kristian Sandmark som eier.

Høsten 2024 og våren 2025 ble altså preget av nedskalering, nedbemanning og flytting av driften. En kraftig reduksjon av administrasjon og usikker økonomi gjorde at vi bl.a. ikke arrangerte Trosopplæringskonferansen i 2025. En annen følge av omorganiseringen var at regnskapstjenesten ble overført til Knif Regnskap fra 1.11.2025. Hovedmålet for 2025 har vært å styrke økonomien. Fra store underskudd og nedbemanning, viser årsregnskapet fra 2025 et driftsresultat på 278 754 og et årsresultat på 2 751 794. I balansen er egenkapitalen snudd fra -749 953 ved utgangen av 2024 til 2 001 841 ved utgangen av 2025.

– Det gode årsresultatet – og styrkingen av egenkapitalen – skyldes overdragelsen av IKO-forlaget til Bibelselskapet i 2025, forteller styreleder i IKO, Kristine Aksøy. Dette er dermed ikke noe å hvile på, men vi kan slå fast at snuoperasjonen i 2024/2025, med nedbemanning og omstrukturering av virksomheten, har lyktes.

Heidi J. Andersen kan melde om at instituttet har et godt driv inn i 2026, men er fortsatt avhengig av tilsagn på gode prosjektsøknader, gaver fra privatpersoner og offer fra menighetene.

– En av oppsidene i 2025 var at vi fikk tilslag på tilbudet på anbudsutlysningen fra Kirkerådet om levering av tjenester knyttet til Kirkelig undervisning og læring, og inngikk en 3-årig rammeavtale med Kirkerådet om dette. I tillegg inngikk vi avtale om samarbeid rundt to nye konferanser for 2026: Tro, håp og undring – konferanse om kirkelig undervisning og læring, og HEL-konferansen.

Hele IKOs årsrapport kan leses på iko.no

Daglig leder Heidi J. Andersen og styreleder Kristine Aksøy kan vise til et godt årsresultat etter IKOs store snuoperasjon.

Til ettertanke

«Talita kumi!» — «Lille jente stå opp!»

I skrivende stund er vi i påsketiden, og mange barn og ungdommer har fått påskefortellingen gjenfortalt i bøker og fortellinger.

Når man leser eller hører en fortelling, får man låne andres ord. Ord kan hjelpe å romme opplevelser, tanker, undring og tro.

Påskefortellingen låner oss ord som vi kan hente fram når vi trenger dem. Ord om håp, om sorg som skal ta slutt, om gjenopprettelse og rettferdighet.

Fortellingen om da Jesus vakte den lille jenta fra døden med ordene *talita kumi - stå opp, lille jente!* bærer med seg den samme kraften.

I en kultur der mange ting påkaller vår oppmerksomhet, og som ofte framelsker det perfekte framfor det gode, tror jeg fortellingene som fastholder vår felles menneskelighet og vår verdighet er viktige. Jesus vekker jenta opp til et oppreist liv. Han reiser henne opp til et liv der hun skal fortsette å ta plass. Fortsette å være seg selv, med alle gleder og bekymringer det bærer med seg. Han fastholder hennes plass og sier: stå opp!

Gjennom bøker og annet materiell bidrar Iko til at fortellinger som denne fortsetter å skape tro, håp og undring. Gjennom å tolke og formidle bibelfortellinger til barn og unge, bidrar Iko til at unge og gamle kan låne ord fra Guds store fortelling, ord som kan åpne for mysterier og gi rom for livet – både når det er skikkelig fint, og skikkelig vanskelig.

Så les, undre deg og kjenn etter: hvilke ord tar du med deg denne gangen?

«*Talita kumi!*» Det betyr: «*Lille jente, jeg sier deg: Stå opp!*»
Mark 5,41

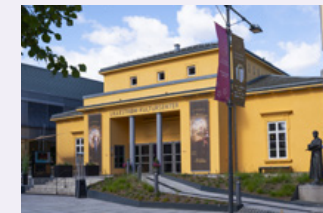
Av Annette Dreyer, rådgiver og prest ved Vake kirkelig ressurscenter mot seksuelle overgrep.

Fagutvikling

Les mer om kursene våre på iko.no/kurs

21. oktober: Tro, håp og undring. Konferanse for kirkeligundervisning og læring
Sted: Lillestrøm kultursenter

Velkommen til den største møteplassen for medarbeidere i kirkelig undervisning og læring, både ansatte og frivillige, fra hele landet. Her blir du oppdatert på det viktigste som skjer innen ditt fagfelt.

22. oktober: HEL-konferansen
Sted: Lillestrøm kultursenter

Konferanse om inkluderende kirkeliv. På konferansen vil vi få erfare og dele eksempler på inkluderende praksiser i menighetene. Utfordringen med å tenke mer på inkluderende fellesskap og tilhørighet for alle, vil stå sterkt på konferansen, i større grad enn tilrettelagte tilbud for enkeltgrupper. Konferansen arrangeres av IKO Institutt for kirke og oppvekst, på oppdrag fra og i samarbeid med Kirkerådet.

Foto: Den norske kirke / Kirkerådet

Vær en IKO-ambassadør!

IKO jobber for at barn og unge skal møte en kirkelig undervisning og læring som er meningsfull, relevant og tilgjengelig. I hjem, menighet og samfunn. Det gjør vi blant annet gjennom å

- formidle kristen tro og kulturarv
- utvikle og fornye fag
- forske og synliggjøre forskning
- bygge og vedlikeholde sterke faglige nettverk

Bli en del av arbeidet vårt gjennom å

- Be for IKO – for at det vi gjør skal bli til velsignelse!
- Vær pådriver for å invitere en IKO-rådgiver til fagdager eller foredrag om kirkelig undervisning og læring
- Sørg for at det henger plakat, og brosjyrer for Biko – bokklubb for kristen tro, håp og undring på et synlig sted i kirken eller menighetshuset

- Sjekk at menigheten har Kirketrapp-brosjyren – med materiell egnet til kirkelig undervisning
- Gi en gave og bidra til at flere barn og unge får høre om Jesus, kirken og kristen tro

Takk for forbønn og støtte!

Bestill brosjyrer eller kataloger ved å ringe 47 97 64 50 eller her:

Bibelselskapets konfirmantbibel har nå fått nytt format, design og nytt tilleggsmateriale.

Før:
15×21,5 cm
4,5 cm tykk

En enda lettere Konfirmantbibel
50 % mindre, samme gode innhold

Nå:
12×18 cm
3,3 cm tykk

På tilleggssidene er det blant annet tips til hvordan du kan bruke Bibelen, og et illustrert persongalleri av Bibelens ungdommer. Farge: Mørk blå med kors i gullfolie på forsiden.